

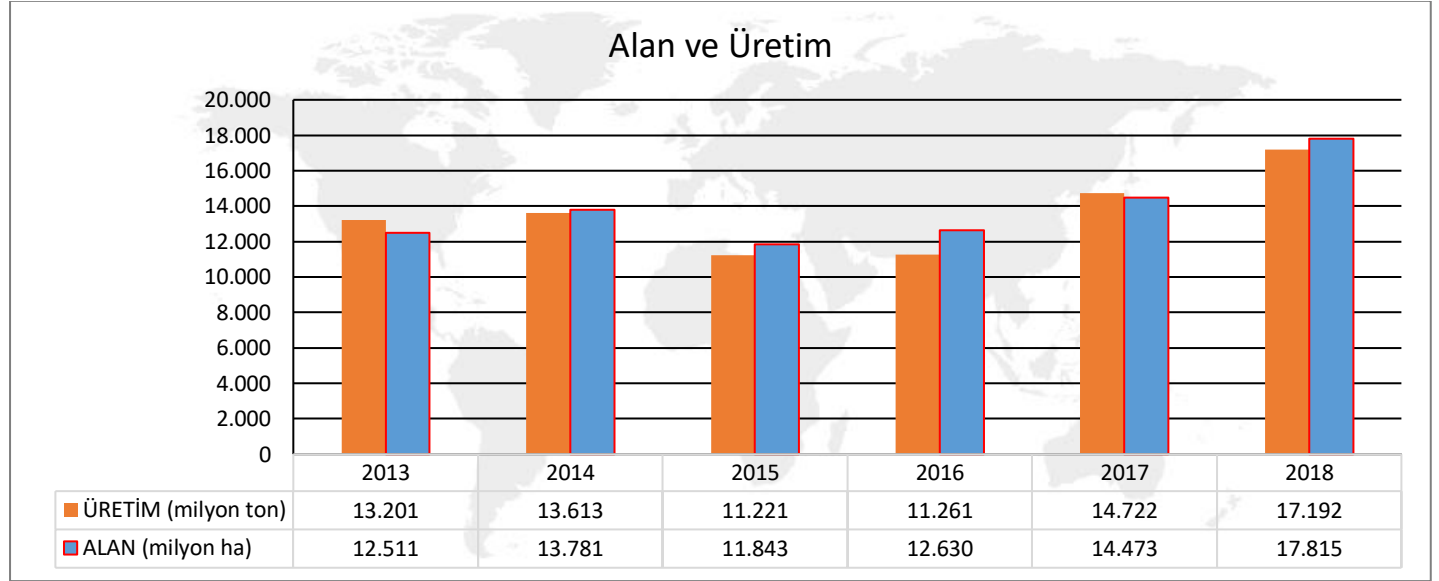

ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

SAYI: 6

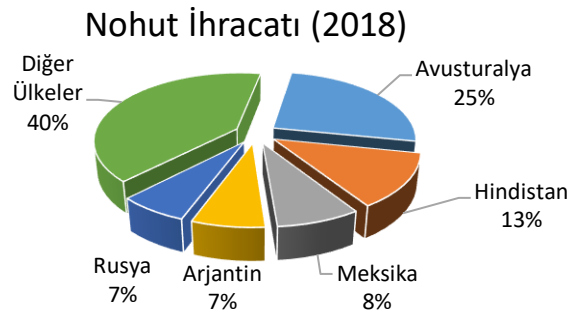
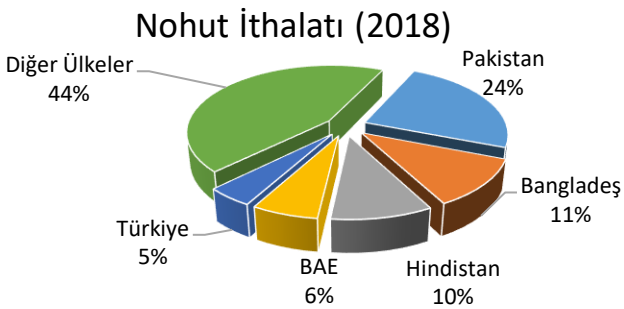
NİSAN 2020

DÜNYADA NOHUT

Kaynak: FAO

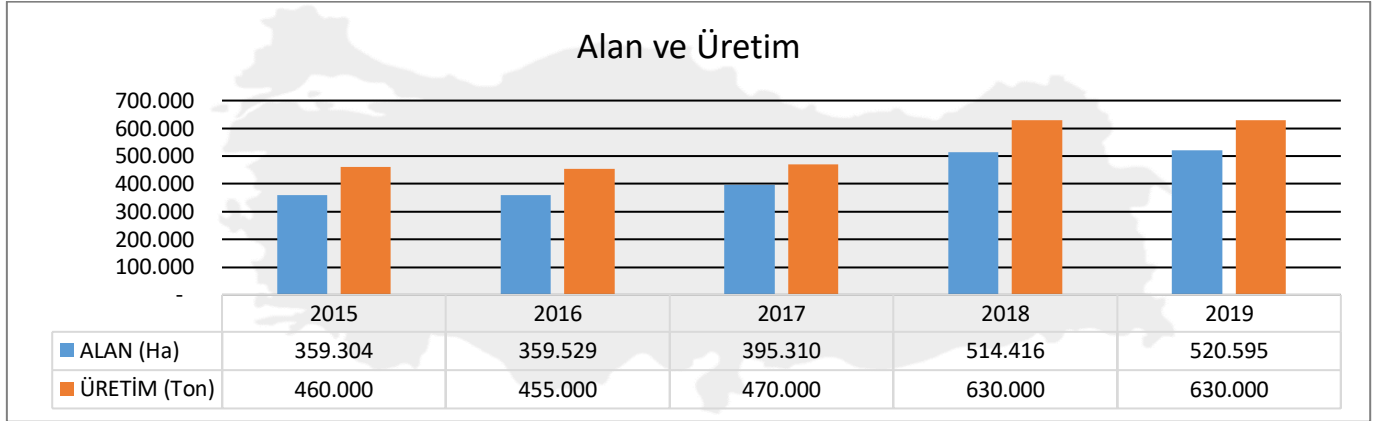
2018 yılı FAO verilerine göre dünyada 17,8 milyon ha alanda 17,2 milyon ton üretilen nohutta, 2017 yılı 102 kg/da olan dünya verim ortalaması, 2018 yılında 96 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Özellikle son yıllarda gündeme gelen dünyada “Whole-Food Plant-Based Nutrition (WFPB)” Türkiye’de ise “Bütünsel Bitki Bazlı Beslenme (4B)” olarak bilinen vegan beslenme şekli giderek yaygınlaşmaktadır. Bununla birlikte pandemi nedeni ile karantinanın dünyanın nereden ise tamamında uygulanması tüketicileri stoklanabilir ürünlere yöneltmiştir. Dünyada pandeminin başlaması ile birlikte baklagillere olan talep artmıştır. Karayolu taşımacılığında sınır kapılarının kapatılması ve karantina süreçleri, deniz taşımacılığında ise konteyner sıkıntılarının ve navlun fiyat artışlarının yaşanması uluslararası ticarete sorunlar ortaya çıkarmaktadır.

Kaynak: TradeMap, (GTIP:071320)

2018 yılı FAO verilerine göre dünya sıralamasında alan olarak 5. sırada, üretim olarak 3. sırada yer alan Türkiye, verim sıralamasında ise 26. sıradadır. Dünya nohut üretiminin artmasına bağlı olarak dünya ticaretine konu miktarlarda da artış görülmektedir. 2017 yılı ithalat miktarındaki artışta Hindistan önemli bir rol oynamıştır. **2016 yılı Hindistan ithalatı 873.542 ton** iken **2017 yılında bu rakam 1.553.069 tona** ulaşmıştır. Türkiye ise ithalatta 182 ülke arasında 6. sırada, ihracatta ise 103 ülke arasında 12. sırada yer almaktadır.

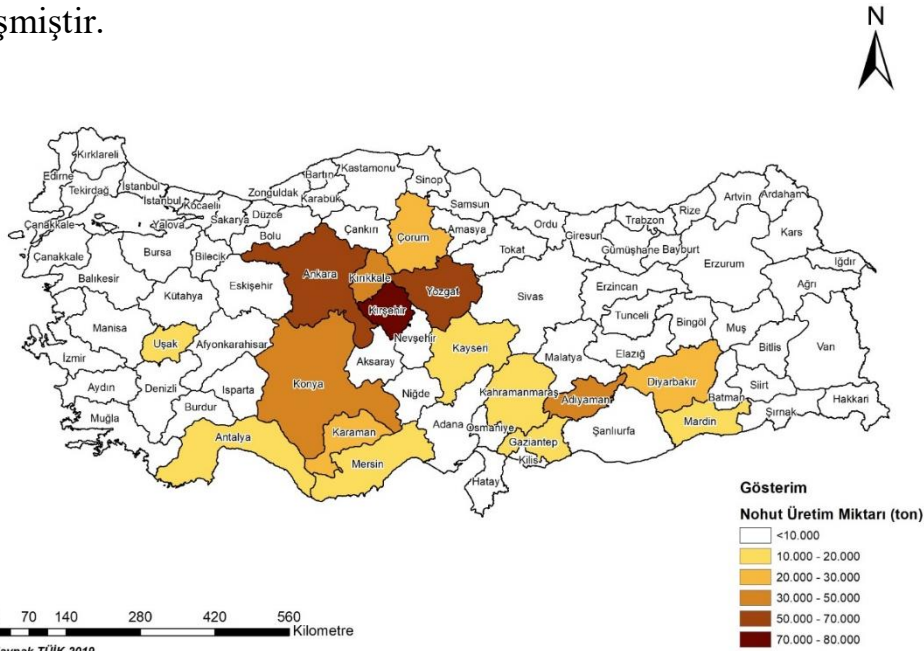
TÜRKİYE'DE NOHUT

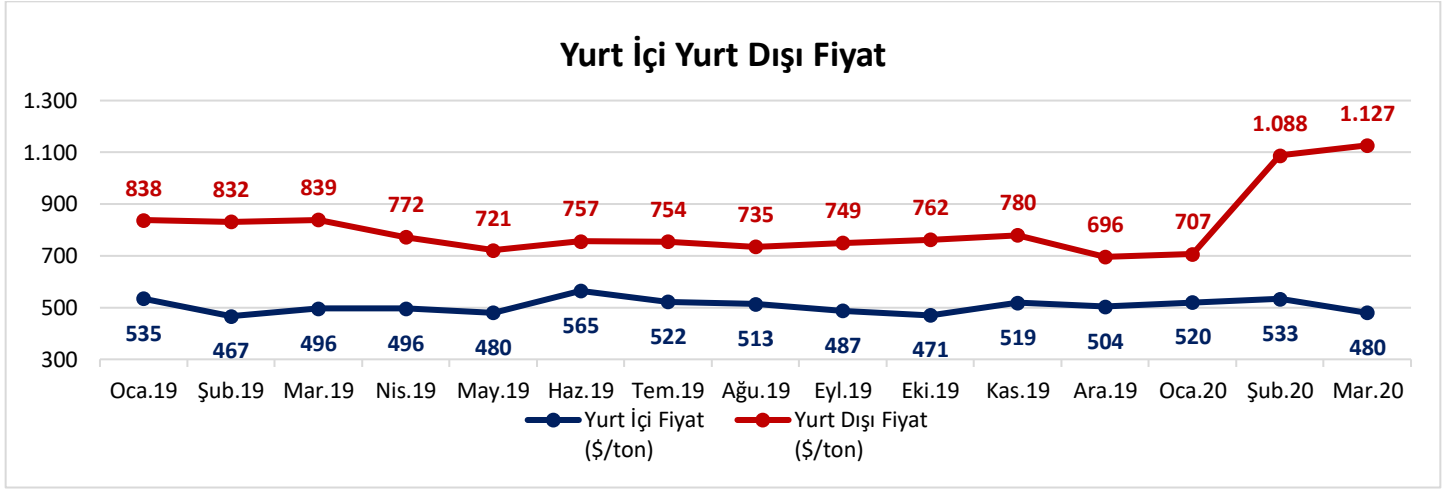
Kaynak: TÜİK

Ülkemizde uygulanan destekleme programları ve Nadas Alanlarının Daraltılması (NAD) gibi başarılı projeler sayesinde nohut üretimimiz artmıştır. Nohut üretim alanlarında 2003-2015 yılları arasında alansal olarak daralma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış yaşanmıştır. Ayrıca henüz istenilen düzeyde olmasa da verimde de artış söz konusudur. 2002 yılında 98 kg/da olan verim, 2019 yılında 122 kg/da olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre Türkiye yıllık tüketimi **465 bin ton**, kişi başı nohut tüketimi 5,7 kg/yıl ve yeterlilik oranı **% 114**'tür.

Yaşanmakta olan pandemi diğer baklagillerde olduğu gibi nohutta da talep artışına neden olmuştur. Bununla birlikte Türkiye nohut stokları ülkemizin ihtiyacını karşılayacak seviyenin üzerindedir. Ayrıca ekilişlerin büyük çoğunluğu tamamlanmış olup geçen yıla yakın bir alanda ekilişler gerçekleşmiştir.

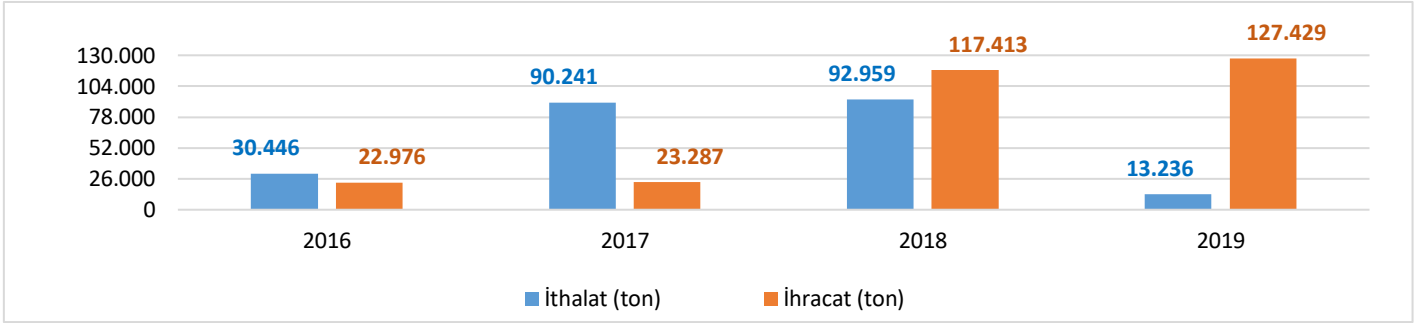
Ülkemiz yurt içi borsa fiyatları, yurt dışı fiyatlarının altında seyretmektedir. Uluslararası standartlarda kalite değerlendirmesinde ürünün **tane büyüklüğü** dikkate alınmaktadır. Gen kaynağı olduğumuz çeşitler çoğunlukla ufak tane yapısından dolayı yurt dışı piyasada değerinin altında işlem görmektedir.

Kaynak: STATUP, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası Mart ayı ortalama dolar kuru: 6,02 TL

Yurt Dışı Şubat ve Mart Ayları Meksika 10 mm (Naturel Nohut işlem görmediği için Meksika 10 mm esas alınmıştır.)

DIŞ TİCARET

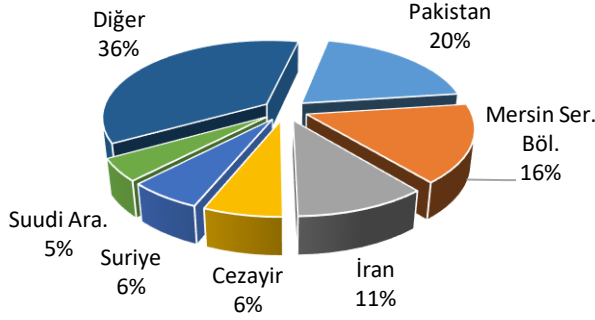
Kaynak: TÜİK, (GTİP No: 7132000011, 7132000019)

2019 yılı ithalat miktarı 13.236 ton ile 12,7 milyon dolar iken ihracat miktarımız ise 127 bin ton ile 76,2 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılının ilk iki ayında nohut ithalatımız 703 ton, ihracatımız ise 15.355 ton iken 2020 yılının ilk iki ayında toplam ithalat miktarı 3.541 ton, ihracat miktarı 13.757 tona ulaşmıştır. **İthalat ve ihracat arasındaki değer farkı ülkemiz lehine 4,8 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir.

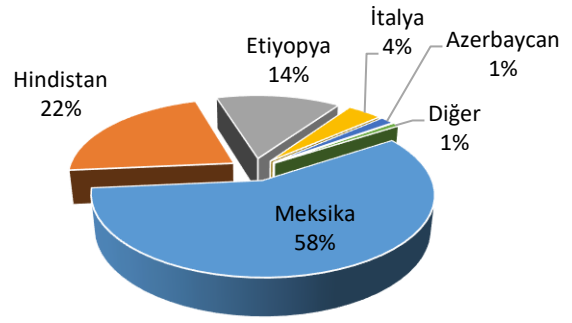
Nohut aynı zamanda leblebi olarak da dış ticarete konu olan bir ürünümüzdür. Leblebi ticareti ile 2019 yılında **11 bin ton** karşılığı **15,7 milyon dolarlık** ihracat gerçekleşmiştir. İhracatta Ortadoğu ülkeleri önemli bir yer tutmaktadır. Her ne kadar 2019 yılı ilk 5 ülke sıralamasında yer almasa da İtalya, Almanya, İngiltere ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerine de ihracatımız mevcuttur.

2017 yılında 23 bin ton olan Türkiye nohut ihracatı 2019 yılında 127 bin tona ulaşarak son yılların rekor seviyesine ulaşmıştır.

İhracatın Ükelere Dağılımı

İthalatın Ükelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, (GTİP No: 7132000011, 7132000019)

NOHUT DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (Kırs/kg)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)	Toprak Analizi Desteği (TL)	Organik Tarım Desteği	
				Bireysel Sertifika (TL/da)	Grup Sertifikası (TL/da)
50	22	4	40	40	20

*Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunan tarım havzalarında nohut fark ödemesi desteğine %50 ilave destek verilmektedir.

DEĞERLENDİRME

- Yaşanmakta olan pandemi nohut talebinde artışa neden olmuştur. Türkiye stokları yeterli olup arzda sıkıntı bulunmamakla birlikte 2020 üretim sezonuna ilişkin ekilişler hali hazırda devam etmekle birlikte gerek alansal gerek iklimsel olarak olumsuzluk bulunmamaktadır.
- Nohutta verim artışı ve antraknoz hastalığına karşı ürünün dayanıklılığını arttıran TAGEM tarafından geliştirilen mikrobiyal gübrelerin kullanımı, kimyasal gübre kullanımından daha ekonomik olması ile birlikte pestisit kullanımını da azaltmaktadır. Bu nedenle yerli kaynaklarla üretimi gerçekleştirilen mikrobiyal gübrelerin üreticilere ulaştırılmasına yönelik kapasite geliştirilmesi önem arz etmektedir.
- Pandemi nedeniyle artan baklagil tüketimine bağlı dış talebin varlığı iç piyasada arz açığına sebep olabilecektir. Bu nedenle pandeminin uzun sürecek olması halinde ihracatın kontrollü olarak yapılması gerekmektedir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

0 312 258 84 03

urunmasalari@tarimorman.gov.tr